

Yil 1987, Almanya Komünist Partisinin büyük festivalindeyiz. Bu festival iki yılda bir yapılırdı, iki yılda bir de bu partinin gençlik örgütü SDAJ'ın festivali olur, her ikisine de yaklaşık yüz bin kişi katılırdı. Bütün Sol Birlik partileri gibi biz de festivale davetliydik. Bu davet aynı zamanda kendi adına bir stand açmak ve yiyecek satabilmek anlamına da geliyordu.

Bundan ne olur ki? diyerek basite almayın. O yıllarda Almanya'da barış hareketinin, komünist partisinin, kiliselerin ve başka örgütlerin sık sık festivalleri yapılır ve bunlara gücümüz yettiğince katılmaya çalışırdık. Birkaç gün en az on kişi feci şekilde çalışırdık. Başarılı bir festival bizim için 3-5 bin DM kazanç demektir. Kaldı ki, biz küçük bir partiydik, TKP bizimkinin birkaç katını kazanırdı.

Siz ülke dışından Türkiye'deki örgütlere giden daha doğrusu bir dönem resmen akan paranın nasıl bulunduğunu sanıyorsunuz? Aidatlarla pek bir şey olmazdı. Bağış deseniz yılda ya da iki yılda bir toplanırdı. Almanya'daki örgütün paraya ihtiyacı var, keza ülkeye de para gitmesi gerek... Nereden bulunacak bu para? Bu festivallerden...

Bu yöntemi Paris'te iken öğrenmiş ve Almanya'ya gelince uygulamaya koymuştum. İtirazlar olmuştu tabii ama uzun sürmemişti. "Yolunu biliyorsanız siz para bulun" denilince, itiraz edenler susuyordu.

Bu yılki standımıza tanımadığımız uzun boylu bir adam geldi. Ben standda yoktum. Oradaki yoldaşlarla sohbet etmiş. Bulgaristan Komünist Partisi'ndenmiş ve TKEP'i daha yakından tanımak istiyormuş. Hemen beni çağırdılar. Konuştuğumuz adamın sıradan birisi olmadığı belliydi. Tam da o yıllarda Bulgaristan ile neredeyse "kader ortaklığı"ımız vardı. Mehmet Ali Ağca, Papa suikastının ardından Bulgaristan'ı ve Teslim Töre'yi suçlamış, ABD'de C: Sterling hemen konuyla ilgili bir kitap yazarak bu iddiayı sözüm ona doğrulamıştı. Türk basınında da –Uğur Mumcu dahil-

Ağca-Bulgaristan-Töre bağlantısından geçilmiyordu. Açıklamalar yapmış, bunların uydurma olduğunu belirten yazılar ve söyleşiler yayınlamıştık ama, büyük bir kampanya karşısındaydık. Adamın adını hatırlamıyorum, zaten muhtemelen gerçek isim de değildi. Standda ayaküstü konuştuktan sonra kendisinin isteği üzerine birkaç kere buluştuk, ikisinde de birlikte yemek yedik. Partinin durumunu, uluslararası gelişmeler hakkındaki düşüncelerini, SBKP ile ilişkimizi anlattım. Türkiye'deki gücümüzü merak ediyordu. "Üç tane yasadışı yayın çıkarıyoruz ama herkes zor durumda, bunun bilinmesi gerekir" demiştim.

Sonra baklayı ağızından çıkardı: Türkiye'nin Bulgaristan'a saldırmak niyetinde olduğundan kuşkuluyorlardı. Bu konuda kendilerine yardımcı olabilir miydik?

Şaşırmadım dersem yalan olur. NATO üyesi Türkiye, Varşova Paktı üyesi Bulgaristan'a saldırı planları yapacak! Pek olacak iş değil!

"Nasıl yardımcı olacağız?" diye sordum.

Trakya'daki askeri birlikler hakkında onlara bilgi toplayabilirdik. Nasılsa her yıl çok sayıda arkadaşımız arabalarıyla Türkiye'ye izne gidiyorlar ve Trakya'dan geçiyorlardı. Bilgi toplayabilirdi.

Pis bir durum karşısında olduğumuzu düşündüğümü hatırlıyorum. Başkasından böyle bir teklif gelse, "sen bizi ne zannediyorsun" deyip hemen reddederdim. Teklif, bir çeşit "kader ortağı" olduğumuz Bulgaristan'dan geliyordu. Açık bir cevap vermedim. O da herhalde başkalarına soracağımı düşünüp üstelemedi.

Sonraki buluşmada yine doğrudan reddetmek yerine dolaylı bir yol seçtim: İsteklerini yerine getirmemiz mümkün değildi. Türkiye'ye giden arkadaşlarımız genellikle Adıyaman ve o çevredeki illerden insanlardı. Trakya hakkında hiç bilgileri yoktu. maksat askeri birliğe dışardan bakmaksa, bunu kendileri de yapabiliirdi.

Cevap olarak, yapacağımız her türlü yardımın kendileri için önemli olduğunu uzun uzun anlattı. Yine evet ya da hayır demedim.

Son buluşmamızda teklifi açık olarak reddettim. İşin içine bu kez “Burgaz’da tatil yapmak” da girince, sinirlenip, “bunları TKP’ye söyleyin, bize değil” dedim.

“Söyledik, kabul etmediler”, dedi.

Biz neden edelim!

Galiba iki hafta kadar sonra standda çalışan ve Bulgarla tanışan bir arkadaş telefon etti. Adamın kendisine ulaştığını ve birlikte çalışma teklif ettiğini anlattı.

“Kesin olarak reddet” dedim. “Bir derdi varsa, telefonum onda var, beni arasın.”

Aramadı ve ilişkimiz kesildi.

Yıllar sonra başka örgütlerden arkadaşlardan Bulgarların bu tür teklifleri çok kişiye yaptıklarını ve özellikle yine Sol Birlik içinde bulunan Türkiye Kürdistanı Sosyalist Partisi’nden kendilerine bazı yandaşlar bulduklarını öğrenecektim. Bu insanlar ne yapmışlardı ve daha sonra ne olmuştu, bilmiyorum.

Eğer görüşmüş olduğum bu kişi, yıllar sonra, Bulgaristan’da sosyalizm çözüldükten sonra, benim piyasada bulunan Transformation in Bulgarien: Vom Sozialismus zum Kapitalismus kitabımı okumuşsa herhalde epeyce kızmıştır.

Bu kitapta Bulgaristan Komünist Partisi yöneticilerinin özellikle 1980 sonrasında nasıl mafyalaştıklarını anlatıyorum. Öncesi de var tabii de, özellikle 1980 sonrasında hızlanan bir süreç...

İşin bir başka gerçeği de, özellikle TKP’nin bu konuda sağlam davranmış olmasıdır. Biz bir teklif almışsak, onlar en az yüz tane almıştır. Bugüne kadar bu tür işlere bulaştıklarını hiç duymadım. İlk yazıda da belirttiğim gibi, ülke dışında yaşayan politik bir insan olarak bir şekilde şu veya bu ülkenin gizli zervisine toslamanız her zaman mümkündür. Onlar sizi bulurlar, zaten işlerinin bir bölümü de budur.

Önemli olan sizin araya gerekli mesafeyi koyabilmenizdir. Aksi durumda elinizi verdiniz mi kolunuzu geri alamazsınız.